

variant estilística d'*adés* (que no és tan inequívoc).
 3 D'altra banda recordem que l'al. *stunde* té encara certs usos on no és 'hora de 60 minuts' sinó que conserva encara una mica l'ampli sentit originari, on ve a resultar un equivalent de 'lliçó privada que un mestre dóna periòdicament a canvi d'una paga': «sie hat kein Vermögen und gibt Stunden sich selbst zu unterhalten».

Estontol, estontolar, V. estaló

ESTOPA, del ll. STÜPPA id. □ 1.^a doc.: S. XIII.

«Lo quintar del fil de cànyem, 1 dr.; lo quintar d'*estopa*, 1 dr.; flassades, cascuna, 1 meaylla», tarifa dels corredors de Bna., de 1271 (*EntreDL* I, 158, § 60); i semblantment en la Lleuda de Cotlliure de 1249; i després en molts textos medievals, fins a JoMartorell: «Quina consolació puc yo haver de la vostra ànima sens lo cors? —dix la Comtessa. —Mas bé só certa que per amor del fill sereu en recort alguna volta de mi: car amor de luny e fum de *stopa* tot és hu» (Ag., § 4; I, 19); «*estopa*: stupa, lo cor del lli o cànem ---», OPou (*ThPu.*, 312).

DERIV.: *Estopar* [c. 1500, Díeç], 'tapar', 'obturar', sobretot amb rama: «en aquella roca hi havia una es-cletja i ho vam *estopá*», Escàs d'Assua (1958); *estopada* 'cataplasma, aplicació de matèria estoposa a una ferida', StVicentF: «si és nafprat en peccat de supèrbia, dar-li-ha *estopada* de humilitat» (*Quaresma*, 134.183). *Estopanyar-se* b. emp., sembla ser producte d'un encreuament entre *espenyar-se*, *estimpar-se* (= *estimbar-se*) i *estopar*; *estopanyada*. *Estopassar*: «e axí, de música, paria tornar renovada, e ella, *estopassant*, tant e tant se pintava e s feya la peyll, per lo repòs de la nit davayll caygada rellavar, que a mi, que vista la havia de primer, una estranya maravela paria», S. XIV (NFranch, *Corbatxo*, BDLC XVII, 104). Més generalment *estopissar*: c. 1400: «feren venir lo metge, que li cosí la nafra e'l *stopiça*; mas com Cató fon tornat a si mateix, rompé les faxes amb les quals era ligat», «¿e serà iniga cosa que-ls hòmens forts e vigorosos --- hagen a --- vetlar en la host --- ab les nafres *estopissades*, e que-ls alcavots e-ls embriacs stiguen segurs en la ciutat de Roma?», AntCanals (*Providència*, NCL, 96, 112); «lo metge li cosí la nafra e'l *estopisà* --- ab les nafres *estopissades* ---», *Li. de Sèneca* (567, 576). *Estopís* adj. 'estopós' ribag.: «els abre-blancos tenen la madera más *estopíða*», Roda (1957).

Estopejar, bal., amb el sentit d'estar ferit, sofrir, haver-se de curar' sembla usat com a intr. (o tr. absolut): «atlores que festejau / y tal cosa vos demana, / pensau que si vos engana / se'n van y voltros quedau, / y si après *estoiptejau*, / amb una pena tan sana, / algú'n riu y se n'avana / quan deshonrades estau», Bart. Crespi (*Ahota Enganada*, 20). *Estopí* [1640], sembla que en el Migjorn val. s'usí en el sentit de 'èmbol, punta d'un embut': «encaxes un ambut en el forat de la carabassa, y vas omplint-la de guixes, ben atacaes, tenín cuidiao de no chafá el *estopí*. Apre-tali un tapó»; *estopinasso* civ. «ensalada con abadejo»

(PzCabr.); *estopinada*.

Estopenc adj. «d'una fusta, corretja, etc., que costa de tallar, corretjó» en el Migjorn val. (EValor, 1950). *Estopissot*. *Estopós*.

Estoperol [1331], «un quintar de sagelles <llg. sàgoles> per frenells, 400 *stoperols*, mil aguts», document de 1419 (Bofarull, *Marina Cat.*, p. 99). *Estapolany* [1575]: «lo tapó o *estapolany* o lo tap del forat gran de la bóta <de celler>, que és de suro: *obturamentum*», 1575, OPou (*ThPu.*, p. 19); d'on s'inspira Sanelo: «tap, tapó o *estapolany* de bóta: tapó o cerradura del bajel», Sanelo II, 52v; DAG. «bastonet que té una munyeca d'*estopa* o de drap grosses, lligada a un cap, i l'introdueixen en la boca de les cavalleries; quan convé mullar-los alguna nafra amb vinagre»: sembla ser dissimilació de **estopolany* (potser derivat d'un *STUPPULA (amb dissim. o-o > a-o) o per encreuament de STUPPA amb un **es-tapon-any* dissimilat.

Estopinyà: no hi ha tal poble *Estopiñán* sinó el cat. *Estopanyà* (etim.: E. T. C. II, 87), que no és cap poble aragonès sinó de la nostra Llitera (també un gran barrenc en el terme de Siurana de Prades).

Estoquejar, V. estoc

ESTORA, del ll. STØREA id. □ 1.ª doc.: S. XIII.

«Miller de boix, 1 dr. --- si-s ven en l'alberc. La dotzena de les *estores*, 2 dr.; cambra de tapits, 6 dr.», Tarifa de Bna. de 1271 (*EntreDL* I, 1561, § 115); ja en la Lleuda de Cotlliure de 1249. L'InoLC en porta exs. de 1284, 1373, 1387 i 1408; però abunda més en el Ross. una forma *estura*, que es documenta des de 1279, i 23 testimonis més en l'Edat Mitjana. D'aquestes formes, les en *u* corresponen a l'oc. ant. *estueira* (PSW III, 357; Rayn. III, 235) amb l'evolució rossellonesa *ui* > *u* (cf. *cur* 'cuïro'). Així mateix, parlant d'unes que fan de barana: «tot naveli qui sahorri ni dessahor en lo dit port --- dega tener *estura* en son orle per só que neguna persona no cayga --- en lo dit part», a. 1318 (RLR XXXII, 154), explicat: «doit mettre de stores (garniture en forme de barrière) à son bord».

Estóra prové d'una variant llatina vulgar STØREA, mentre que l'altra és la continuació del ll. STØRĒA. «Les galees --- foren a Manorcha --- e les galees posaren les popes en terra, e éls hagren enviats per almetrachs e per *astores* e per coxins, e que siguessen e s'aplegassen, e exiren tots tres de les galees, e un jueu que Nós los havíem liurat per trujaman», Cròn. de Jaume I (§ 119, Ag., p. 168); *astores*, a. 1284 (RLR IV, 372); «DE LA CAMBRA: pavelló --- *estores*: storea, drap de peus: teges, -etis», OPou, *ThPu.*, 236).

Com dic al DCEC (ESTERA) una part de les formes romàniques prové d'una base STØREA, i altra part de STØREA, probablement en relació amb la pronúncia tancada que era pròpia de l'*omicron* grega, car és probable que el mot llatí deriví del gr. *στοπέωννυμι* 'jo estenc, encatifo' (o del seu equivalent poètic *στόρηνυμι*); d'una enquesta feta per Arr. Castellani resulta que